

Závěrečná zpráva o řešení projektu programu LR v letech 2013-2017

Identifikační kód projektu dle IS VaVal:	LR1308
Název projektu:	Národní knihovna ČR – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory
Příjemce podpory:	Národní knihovna České republiky
Řešitel (příjmení):	Hemola

Příjemce podpory prohlašuje, že tato zpráva obsahuje pouze pravdivé, zveřejnitelné údaje, upravené tak, aby poskytly poskytovateli a případně i třetím stranám úplnou informaci o řešení a dosažených výsledcích projektu, aniž by byly ohroženy licenční závazky příjemce nebo jeho práva výsledky publikovat, autorsky nebo jinak právně chránit, komerčně využít či jiným způsobem zveřejnit, a současně souhlasí s jejím případným zpřístupněním odborné veřejnosti pro účely kontroly nebo hodnocení.

V Praze dne: 30. 10. 2017

(otisk razítka příjemce podpory)

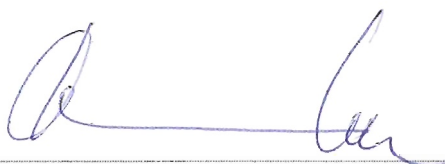

NÁRODNÍ KNIHOVNA ČESKÉ REPUBLIKY
Klementinum 190, 110 00 Praha 1
1

(podpis)

PhDr. Martin Kocanda, generální ředitel NK ČR

V Praze dne: 30. 10. 2017

(podpis)

PhDr. Hanuš Hemola, hlavní řešitel

2. Obsah

		Strana
1.	Titulní list	1/13
2.	Obsah	2/13
3.	Tisková zpráva	3/13
4.	Výsledky a celkové zhodnocení průběhu řešení projektu	3/13
	a) Programové cíle	3/13
	b) Projektové cíle stanovené smlouvou a způsob jejich naplnění	5/13
	c) Výsledky a jejich celkové zhodnocení	7/13
	d) Uživatelská základna a zpřístupněné EIZ	7/13
	e) Řešitelský tým	7/13
	f) Identifikace a zhodnocení rizik, která se v průběhu řešení vyskytla a způsob jejich řízení	8/13
	g) Čerpání finančních prostředků projektu a efektivita jejich užití	8/13
	1. Celkové uznané náklady a výše podpory	8/13
	2. Komentář k průběhu řešení v letech 2013 - 2017	9/13
5.	Přínosy a dopady řešení projektu	9/13
	a) Využití výsledků projektu a již známé přínosy	9/13
	b) Již známé přínosy projektu	9/13
	1. Přínosy pro příjemce	9/13
	2. Přínosy pro další uživatele EIZ (členy podpořených konsorcií)	10/13
	3. Přínosy pro jiné subjekty (dosud neuvedené)	10/13
	4. Na projekt navazující aktivity u příjemce	10/13
	5. Na projekt navazující aktivity u uživatelů EIZ	10/13
	c) Dopady řešení projektu	10/13
	1. Ekonometrická analýza a finanční dopady	10/13
	2. Publikační aktivity příjemce ve zpřístupňovaných EIZ v době řešení projektu	10/13
	3. Publikační aktivity dalších uživatelů ve zpřístupňovaných EIZ v době řešení projektu	11/13
	4. Další dopady pro VaVal	11/13
	5. Širší celospolečenské dopady	11/13
6.	Zhodnocení průběhu řešení projektu v roce 2017	11/13
	a) Dosažené dílčí cíle a výsledky projektu v roce 2017	12/13
	1. Dílčí cíle a jejich indikátory v roce 2017	12/13
	2. (Provedené změny ve struktuře uživatelské základny a v pořizovaných EIZ, pokud nastaly)	13/13
	3. (Provedené změny v řešitelském týmu, pokud nastaly)	13/13
	b) Komentář k čerpání uznaných nákladů v r. 2017	13/13
Příloha 1	Podrobný seznam všech zpřístupněných EIZ projektem a seznam jejich uživatelů v letech 2013 - 2017	3 strany
Příloha 2	Vyhodnocení statistik využití EIZ - všechny statistiky do 30. 9. 2017 včetně, jsou vloženy do RA EIZ (http://raeiz.techlib.cz/eiz/)	0 stran
Příloha 3	Čerpání celkových uznaných nákladů projektu:	3 strany
	3a) Přehled čerpání celkových uznaných nákladů projektu v letech 2013-2017	
	3b) Výkaz čerpání uznaných nákladů projektu za rok 2017	

	3c) Souhrnný a položkový výpis nákladů nebo výdajů projektu za rok 2017 z účetní evidence příjemce k 30. 11. 2017	20 stran
Příloha 4	Další doklady k řešení projektu	31 stran
Příloha 5	Varia	12 stran

3. Tisková zpráva

Projekt LR1308 – Národní knihovna ČR – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory zpřístupnil 18 titulů elektronických informačních zdrojů v konsorciálních i individuálních licencích pro zabezpečení VaVal v oblasti humanitních oborů – DB EBSCO, knihovnictví a informační věda, hudba a hudební věda a slavistika. Podpořil čtyři nejvýznamnější centra mezinárodních meziknihovních služeb (IFLA Vouchers).	Project LR1308 ‘The National Library of the Czech Republic - Development of Information Infrastructure for research, development and innovation in the humanities and social sciences’ gave access to 18 titles of electronic information sources in the consortium and/or individual licenses for R & D & I in the humanities and social sciences - DB EBSCO, in Library and Information Science, in Music and Music Science and in Slavonic Studies. The project supported four of the most important centres of the international ILL by IFLA Vouchers.
--	---

4. Výsledky a celkové zhodnocení průběhu řešení projektu (za celou dobu řešení, v letech 2013 – 2017)

a) Programové cíle:

a1) Zpřístupnění základních EIZ:

1. Zpřístupnění a pořízení primárních multioborových EIZ

název primárního multi-oborového EIZ/kolekce EIZ	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu
Academic Search Complete	10/127 168	5/3 514	5/9 130	1/34 750	4/295

Poznámka:

- Je uveden počet institucí daného typu lomeno celkovým počtem jejich uživatelů.
- Počet uživatelů typu VVŠ – započítán i Mezinárodní baptistický teologický seminář, který ale ukončil od r. 2016 účast v projektu z důvodu přestěhování instituce do zahraničí.
- Počet uživatelů zahrnuje počet vědeckovýzkumných pracovníků, vyučujících, studentů za rok 2016. Na základě každoročně aktualizovaných FTE u institucí bylo zjištěno, že nedochází k výrazným změnám.
- Počet uživatelů typu SK (krajské knihovny) byl stanoven na 20% z celkového počtu registrovaných čtenářů.

2. Zpřístupnění a pořízení sekundárních multioborových EIZ

název sekundárního multioborového EIZ/kolekce EIZ	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu

Poznámka: Netýká se projektu LR1308

3. Zpřístupnění a pořízení primárních oborových EIZ celostátního významu (více než 4 organizacím v ČR)

název primárního oborového EIZ/kolekce EIZ	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu
Business Source Complete	17/160 199	2/3 299	3/8 149	8/52 454	
Music Online	5/3 321		1/300	1/500	1/227
Oxford Music Online	4/3 215		1/300	2/620	1/227
Socindex with Full Text	4/45 058		1/4 733		

Poznámka: viz poznámka k tabulce 1

4. Zpřístupnění a pořízení sekundárních oborových EIZ celostátního významu (více než 4 organizacím v ČR)

název sekundárního oborového EIZ/kolekce EIZ	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu
RILM Abstracts of Music Literature	2/1 557		1/300	1/120	1/227

Poznámka: viz poznámka k tabulce 1

5. Zpřístupnění EIZ prostřednictvím celostátní/národní licence pro dlouhodobé sdílení společné a ekonomicky efektivní využívání nebo veřejné zpřístupnění

název EIZ s národní/celostátní licencí	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu

Poznámka: Netýká se projektu LR1308

6. Zpřístupnění EIZ prostřednictvím multilicence (pro více než 4) pro dlouhodobé sdílení, společné a ekonomicky efektivní využívání nebo veřejné zpřístupnění

název EIZ - multilicence	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu

Poznámka: Netýká se projektu LR1308

7. Zajištění integrovaného přístupu do citačních DB používaných pro hodnocení výsledků VaVal v ČR a podpůrných hodnotících nástrojů vycházejících z nich

název licencované citační DB nebo licencovaného podpůrného hodnotícího nástroje	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu

Poznámka: Netýká se projektu LR1308

a2) Výzkum, vývoj a podpora implementace uživatelsky přívětivých nástrojů a služeb pro zpřístupňování EIZ

název nástroje nebo služby	typ nástroje/služby	počet uživatelů typu VVŠ	počet uživatelů typu VVI	počet uživatelů typu ostatní VO	počet uživatelů typu SK	počet uživatelů jiného typu

Poznámka: Netýká se projektu LR1308 – další podrobnosti viz příloha 1

b) Projektové cíle stanovené smlouvou a způsob jejich naplnění

Hlavním cílem projektu bylo upevnění a další rozvoj informační infrastruktury pro poskytování informací z oblasti humanitních a společenských věd (*dále HSS*) pro sféru vědy, výzkumu a inovací (*dále VaVal*) v České republice prostřednictvím zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovnických služeb. Tento cíl se podařilo naplnit i v obtížné situaci, kdy bylo třeba reagovat na nevýhodný kurz české koruny vůči zahraničním měnám (více viz v ekonomických komentářích dále).

Projekt zabezpečil kontinuální přístup k ověřené a průběžně inovované nabídce elektronických informačních zdrojů (*dále EIZ*) z HSS, kterou Národní knihovna České republiky (*dále NK ČR*) systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou jak primární, tak i sekundární multioborové EIZ s tematickým těžištěm v HSS a specializované EIZ pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Součástí projektu bylo i zajištění přístupu k primárním dokumentům prostřednictvím mezinárodních

meziknihovních služeb (MMS). Poskytování MMS patří pro knihovny mezi finančně náročné služby, u nichž má cena často vliv na rychlost a kvalitu dodání od jednotlivých dodavatelů. Projekt podporou nákupu IFLA voucherů, které vydává IFLA - Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí a mezinárodně jsou v meziknihovním styku uznávány a hojně používány jako platidlo s pevnou hodnotou, zabezpečil zvýhodněný přístup k primárním dokumentům, které nejsou přístupné elektronické podpoře.

b1) Přehled plnění vybraných a smlouvou schválených ukazatelů:

ukazatel	smlouvou plánovaná cílová hodnota	skutečné plnění
a) Počet zpřístupněných EIZ a jejich kolekcí, v členění na multioborové a oborové EIZ, resp. počet pořízených licencí a přístupů/ nakoupených titulů - povinný indikátor ; V souladu s harmonogramem projektu bylo z prostředků projektu zpřístupněno 18 titulů EIZ – viz příloha 1	18	18
b) počet skutečných uživatelů EIZ - akademických pracovníků nebo výzkumných pracovníků, kteří využili podpořené EIZ, v poměru k počtu všech pracovníků ve výzkumu v ČR (dle oficiálně zveřejněného údaje ČSÚ pro daný kalendářní rok) – povinný indikátor ; Aktualizované hodnoty indikátoru na základě nových údajů o FTE u jednotlivých EIZ v konkrétních institucích a konsorciích / podle posledního oficiálního údaje ČSÚ http://www.czso.cz ¹	17 394 / 55 697	16 580/ 66 433
c) počet realizovaných přístupů a výpůjček plných textů v přepočtu na jednoho uživatele dle standardizovaných statistik – povinný indikátor ; Indikátor je podle plánu ověřen na základě aktualizovaných FTE u vybraného vzorku EIZ (aplikováno na EIZ pro slavistiku a pro další vybrané databáze a na vybrané členy příslušných konsorcií) – viz příloha 4, strany 9 – 22	Přístupy: 2 Výpůjčky: 3	Přístupy: 2 Výpůjčky: 3

b2) Přehled plnění ostatních, nepovinných monitorovacích ukazatelů:

ukazatel	smlouvou plánovaná cílová hodnota	skutečné plnění
g) míra využití pořízených EIZ konečnými uživateli v % (ročně - dle použitých statistik za uživatele, resp. za titul) – nepovinný indikátor ; Indikátor je podle plánu ověřen na základě aktualizovaných FTE u vybraného vzorku EIZ (aplikováno na EIZ pro slavistiku a pro další vybrané databáze a na vybrané členy příslušných konsorcií) – viz příloha 4, strany 9 – 22	70%	70%

¹ Poslední oficiální zveřejněný údaj je za rok 2015

c) Výsledky a jejich celkové zhodnocení

Projekt zabezpečil standardní zpřístupnění 18 titulů EIZ z HSS v rámci licenčních podmínek pro pracovníky sféry VaVal, resp. dalším cílovým skupinám buď v nativním rozhraní jednotlivých databází a pokud to bylo účelné v prostředí elektronických katalogů jednotlivých uživatelů (členů konsorcií) nebo v prostředí multi-vyhledávacích nástrojů (Jednotná informační brána, portál knihovny.cz, oborové brány, případně v prostřední discovery services). Efektivita využití jednotlivých EIZ je ilustrována naplněním jednotlivých indikátorů a obecně vysokými statistikami využívání jednotlivých EIZ, viz příloha 4, strany 9 – 22. Význam naplňování cílů projektu je možné rovněž doložit hodnoceními zástupců určitých skupin cílových uživatelů jednotlivých EIZ, a to zejména z oblasti tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika) – viz příloha 4, strany 23 – 26.

Více je třeba se zastavit u hodnocení podpory poskytování mezinárodních meziknihovních služeb prostřednictvím systému IFLA Vouchers, což je v programu LR ojedinělá aktivita. V letech 2013 – 2017 bylo mezi čtyři knihovny (Národní knihovna ČR, Moravská zemská knihovna, Vědecká knihovna v Olomouci a Národní technická knihovna) rozděleno celkem 17 500 full voucherů a 1 750 half voucherů. Do 30. 9. 2017 knihovny použily z celkového objemu získaných IFLA voucherů 72,5 % full voucherů a 77,9 % half voucherů, s jejichž pomocí dodali pro své kmenové uživatele či uživatele jiných českých knihoven **11 585 primárních dokumentů ze zahraničí**, které jsou nedostupné v ČR. Více viz příloha 5, strany 2 – 4.

d) Uživatelská základna a zpřístupněné EIZ

Uživatelská základna byla tvořena širokou škálou institucí, nejrozsáhlejší zastoupení mají univerzity a vysoké školy (22), výzkumné ústavy a specializované instituce (8), odborné a krajské knihovny (12) a další instituce (6) – více viz příloha 1. Přes poměrně dramatická vyjednávání při navyšování finanční spoluúčasti, kdy několik institucí avizovalo v průběhu roku 2015 odchod z konsorcií, tak nakonec došlo pouze k jedné změně, která však nenastala z finančních důvodů. Mezinárodní baptistický teologický seminář ukončil k závěru roku 2015 svoji působnost v ČR a od začátku roku 2016 bylo ukončeno i jeho členství v konsorciu pro zpřístupnění Academic Search Complete. Tato změna však nijak negativně neovlivnila další řešení projektu. Přehled jednotlivých titulů EIZ (18 titulů) – viz příloha 1 – ze základní nabídky databází firmy EBSCO, multioborové tituly EIZ v individuálních licencích pro NK ČR a sestava titulů pro hudbu a hudební vědu v konsorciálních a v individuálních licencích, dva tituly pro knihovnictví a informační vědu v konsorciálních licencích a čtyři tituly zabezpečující informačně slavistiku v individuálních licencích.

e) Řešitelský tým

Projektový tým byl složen ze zkušených pracovníků NK ČR, kteří se dlouhodobě věnují problematice akvizice a zpřístupnění elektronických informačních zdrojů. Hlavní řešitel disponoval vzhledem k funkčnímu zařazení na stěžejní odborné a řídicí pozici v NK ČR (náměstek pro knihovní fondy a služby do 31. 8. 2017) dostatečnými motivačními nástroji i pravomocemi, aby zajistil odpovídající řízení a realizaci projektu. Zároveň s dr. Novou aktivně působil ve strategických týmech, které připravují rozhodující dokumenty pro racionální kooperativní akvizici EIZ v ČR - CzechELib.

Tým pracoval v původním složení po celou dobu řešení projektu:

• PhDr. Hanuš Hemola, hlavní řešitel projektu,	0,25 FTE
• PhDr. Hana Nová, zástupce hlavního řešitele projektu, koordinátor konsorcií pro zpřístupnění EIZ z produkce firmy EBSCO, správce statistik v RA,	0,2 FTE
• Mgr. Václav Kapsa, PhD., koordinátor konsorcií pro zpřístupnění plnotextových EIZ pro hudbu a hudební vědu a zpřístupnění v rámci oborové brány MUS,	0,1 FTE
• Mgr. Eva Bartůňková, koordinátor konsorcií pro zpřístupnění plnotextových EIZ pro knihovnictví a informační vědu a zpřístupnění v rámci oborové brány KIV,	0,05 FTE

- PhDr. Lukáš Babka, koordinátor zpřístupnění EIZ pro oblast slavistiky, 0,02 FTE
- Mgr. Karolína Košťálová, koordinátor využití IFLA Vouchers, 0,03 FTE
- Bc. Pavlína Kafková, expert pro mezinárodní meziknihovní služby, v týmu od 2015, 0,02 FTE
- PhDr. Petra Šťastná, vyhodnocování statistik a podpora správce statistik v RA, propagace, v týmu od 2015, 0,02 FTE

Podpůrný tým zabezpečoval pod vedením paní Gregorové personální a ekonomické agendy projektu v rozsahu 0,2 FTE. Pracím, které jsou spojené bezprostředně s provozem a údržbou administrativních stránek projektu, jejich pravidelnou údržbou, vystavováním statistik, byla věnována 0,1 FTE.

f) Identifikace a zhodnocení rizik, která se v průběhu řešení vyskytla a způsob jejich řízení

Vzhledem k rozsáhlé předchozí analýze navržených titulů EIZ, resp. jejich dlouhodobému prověření v praxi, projekt nepředpokládal v této oblasti vážnější rizika, což se jednoznačně potvrdilo. Nabídka služeb konsorciím byla vyvážená a vzhledem k vysoké míře využívání jednotlivých EIZ řádně uvážena. Určitá rizika, tak jak bylo predikováno již v projektu, přinesly nepředpokládané výkyvy kurzů zahraničních měn, ve kterých jsou EIZ hrazeny a zejména intervenování ČNB vůči kurzu české koruny ve vztahu euru. Na základě konzultací s odborníky z oblasti kurzovní politiky byly sice stanoveny orientační kurzy pro ekonomickou analýzu projektu v dostatečném rozpětí (USD=21 Kč, EUR=27 Kč, GBP=33 Kč), politika ČNB však zásadně ovlivnila hospodaření projektu, zejména rok 2015 byl zlomový. Opakovaně byla v letech 2015 až 2017 kalkulována veškerá spoluúčast. Hlavní řešitel vedl rozsáhlou korespondenci a přímá jednání v této záležitosti s jednotlivými statutárními zástupci členů konsorcií. Rovněž v této souvislosti zorganizoval hlavní řešitel projektu LR1308 setkání s dalšími řešiteli projektů v rámci programu LR. V NK proběhly dvě koordinační schůzky všech řešitelů (24. 6. 2015 a 10. 12. 2015), jejichž cílem bylo sladit postup tak, aby byl zadavatel o problémech v rozpočtech jednotlivých projektů informován jednotnou formou. Více zejména ve zprávě za rok 2015 a v ekonomických komentářích níže.

g) Čerpání finančních prostředků projektu a efektivita jejich užití

1. Celkové uznané náklady a výše podpory

Plánované uznané náklady projektu byly ve výši 119 348 tis. Kč, z toho účelová podpora byla plánována a skutečně realizována ve výši 80 459 tis. Kč. V průběhu řešení projektu došlo vzhledem k nevýhodnému kurzu Kč vůči zahraničním měnám (intervence ČNB) k několikanásobnému navýšení spoluúčasti s cílem udržení vyrovnaného rozpočtu. Spoluúčast byla navýšována od roku 2015 (platby v GBP a USD z 25% na 42%), v roce 2016 (platby v GBP z 25% na 29% a v USD z 25% na 40%) a v roce 2017 (navýšeny pouze platby v USD z 25% na 40%) – celkově byla spoluúčast na úhrady EIZ navýšena o 10 176 tis. Kč. Současné byly v jednotlivých ročních rozpočtech oproti předpokladu sníženy režijní náklady nositele z plánovaných 11 597 tis. Kč na skutečných 8 966 tis. Kč. Vzhledem k těmto vyvolaným úpravám rozpočtu jsou celkové náklady projektu definitivně navýšeny na 126 893 tis. Kč, tj. o 7 545 tis. Kč oproti smlouvě. Plánovaná podpora z programu v procentech se tak snížila z 67,4% na 63,4%. Změny rozpočtu projektu byly řešeny se zadavatelem dodatky ke smlouvě, které jsou k dispozici v úložišti na adrese <http://vesvav.msmt.cz>

<i>(v tis. Kč)</i>	<i>uznané náklady</i>	<i>z toho podpora</i>	<i>podpora poskytnutá z programu LR v %</i>
2013	12 240	6 727	55,0
2014	21 383	13 808	64,6
2015	32 154	21 103	65,6

2016²	29 968	18 974	63,3
2017³	31 148	19 874	63,7
celkem⁴	126 893	80 459	63,4

2. Komentář k průběhu řešení v letech 2013-2017

Řešení projektu probíhalo vyváženě a dle předpokladů a plánu. Velké komplikace byly způsobeny výkyvy kurzu české koruny vůči zahraničním měnám (viz ekonomické komentáře, případně komentář k rizikům). Pouze drobnou komplikací pak bylo ukončení členství jedné instituce (Mezinárodní baptistický teologický seminář ukončil svoji působnost v ČR) v konsorciu u dtb Academic Search Complete. Dr. Nové se podařilo vyjednat s dodavatelem snížení ceny, která byla následně upravena dodatkem ke smlouvě s dodavatelem.

5. Přínosy a dopady řešení projektu

a) Využití výsledků projektu a již známé přínosy

NK ČR dlouhodobě buduje informační infrastrukturu pro sféru VaVal prostřednictvím multioborových a specializovaných zdrojů v rámci své informační gesce. Bez cílené státní podpory není možné zabezpečit informačně sféru VaVal zejména v oblasti prvoplánově neziskových oborů z oblasti HSS. Svoji dlouhodobou činností při produkování digitálních knihoven (Manuscriptorium, Kramerius, WebArchiv) a pořizováním vyrovnané skladby jednotlivých titulů EIZ přispívá NK ČR k tvorbě virtuálního badatelského prostředí v ČR. NK ČR jako dominantní poskytovatel informací je rovněž významným řešitelem projektů vědy a výzkumu a jako výzkumná organizace rovněž cílovým uživatelem zpřístupňovaných EIZ, což je podmínkou pro vlastní základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj, více viz <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/nk-vyzkumna-organizace>

b) Již známé přínosy projektu

1. Přínosy pro příjemce

Stabilizace nabídky titulů EIZ, zejména obohacení nabídky pro hudbu a hudební vědu, knihovnictví a informační vědu a slavistiku. Jako souběžný efekt projektu zvýšení prestiže NK ČR a posílení jejího postavení jako perspektivního místa pro odborníky z kmenových oblastí, ale rovněž jako místo, které poskytuje odpovídající podmínky pro další pracovníky, kteří se podílejí na institucionálních výzkumných úkolech v celém spektru činností (digitalizace, dlouhodobá archivace, knihovněda, ochrana a restaurování dokumentů).

² V CEP jsou uváděny nižší uznané náklady (27 822 tis. Kč), byť navýšení uznaných nákladů 29 968 tis. Kč je součástí dodatku č. 5/2016

³ V CEP jsou uváděny nižší uznané náklady (28 395 tis. Kč), částka 31 148 tis. Kč je důsledkem dalšího navýšení spoluúčasti v roce 2017, které po dohodě s administrátorkou programu budou schváleny při závěrečném oponentním řízení.

⁴ Rovněž celkové uznané náklady projektu v CEP jsou v důsledku výše komentovaného nižší (121 994 tis. Kč) než skutečná uznaná náklady 126 893 tis. Kč. Po dohodě s administrátorkou programu budou skutečné uznané náklady schváleny při závěrečném oponentním řízení.

2. Přínosy pro další uživatele EIZ (členy podpořených konsorcií)

Rovněž pro členy jednotlivých konsorcií znamenalo řešení projektu stabilizaci nabídky titulů EIZ z profilových oblastí. Přestože došlo k navýšování spoluúčastí, tak projekt zabezpečil efektivní nabídku titulů za příspěví dotace za dosažitelnou cenu. Podle současných informací z nového licenčního centra ČR v NTK, (CzechELib) je zřejmé, že bude velmi složité jeho prostřednictvím zabezpečit zejména EIZ pro sféru HSS.

3. Přínosy pro jiné subjekty (dosud neuvedené)

NK ČR zhodnocuje výsledky projektu mj. ve spolupráci s dalšími organizacemi pod vedením Institutu formální a aplikované lingvistiky Univerzity Karlovy na přípravě konstituování velké výzkumné infrastruktury DARIAH-CZ: Digitální výzkumná infrastruktura pro umění a humanitní vědy.

4. Na projekt navazující aktivity u příjemce

Mimo výše zmíněné aktivity na přípravě velké výzkumné infrastruktury DARIAH-CZ se aktivně členové řešitelského týmu (dr. Nová a dr. Hemola) podíleli na přípravě projektu CzechELib. Dr. Nová je členem odborné rady CzechELib. V současnosti vyhodnocujeme situaci u EIZ, které nesplnily parametry nastavené CzechELib a hledáme nové možnosti jejich financování z vlastních zdrojů a tím udržení trvalé podpory uživatelů ze sféry VaVal (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika).

5. Na projekt navazující aktivity u uživatelů EIZ

Na období leden – červen 2017 byly zabezpečeny zkušební přístupy do databází Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Sociology Source Ultimate a eBook Academic Collection, sledovány statistiky využívání těchto databází, které jsou přístupné na webových stránkách projektu pro databáze firmy EBSCO <http://www.izevo.cz/cz/knihovny/statistiky.html>.

c) Dopady řešení projektu

1. Ekonometrická analýza a finanční dopady

Byť došlo v průběhu řešení projektu k navýšení plánované spoluúčasti, přesto se jeví dlouhodobé kontrakty s konsorciálními slevami pro členy konsorcií velmi výhodné i z pohledu současného dění kolem nabídky titulů a cen vyjednaných prostřednictvím CzechELib. Ukončení programové podpory pořizování EIZ pro VaVal a první zkušenosti s CzechELib nejsou zejména pro malé obory z oblasti HSS, které dlouhodobě svými projekty zabezpečovala NK ČR, pozitivní. Je patrné, že finance, které jsou poskytnuty centrální platformě pro koordinované pořizování licencí, nejsou dostatečné. Většina velmi využívaných titulů EIZ se nedostala do portfolia EIZ, které bude zabezpečovat CzechELib. Tato situace je zejména svízelná pro „chudé“ obory a instituce z oblasti HSS, které jsou charakteristické velmi různorodými a specifickými informačními potřebami s relativně malými cílovými skupinami uživatelů. Pozorujeme, že bude velký problém udržet nabídku zdrojů soustředěně budovanou od přelomu století. Finanční náročnost těchto zdrojů je podle všeho mimo aktuální rozpočtové možnosti jak specializovaných pracovišť, tak krajských knihoven. Samostatnou kapitolou v projektu byla podpora dodávání primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb – příklady efektivity této podpory viz v příloze 5, zejména strany 2 – 4.

2. Publikační aktivity příjemce ve zpřístupňovaných EIZ v době řešení projektu

NK ČR je rovněž výzkumnou organizací, ale jejím stěžejním posláním je šířit poznatky VaVal, proto se publikační aktivity ve většině případů kryjí s publikačními výstupy jejích cílových uživatelů, přesto lze sledovat nárůst publikací mj. ve zpřístupňovaných EIZ v oblasti hudby a hudební vědy a slavistiky – viz příklady v příloze 5, strany 5 – 6, 12.

3. Publikační aktivity dalších uživatelů ve zpřístupňovaných EIZ v době řešení projektu

Pro ilustraci je přiložen přehled publikační činnosti jednoho z členů konsorcia na zpřístupnění databáze Library & Information Science Source a publikační činnost v tomto titulu. Viz příloha 5, strany 7 – 11.

4. Další dopady pro VaVal

NK ČR a uživatelé projektu využívali celého spektra nástrojů pro efektivní zpřístupňování EIZ a jejich popularizaci. NK ČR vedle základní administrativní stránky projektu vytvořila a provozovala pro všechny zdroje specializované webové prezentace. NK ČR i další členové konsorcií (zejména vzdělávací zařízení) organizovali podle potřeby školení jak pro zástupce uživatelů (členy konsorcií), tak školení pro cílové uživatele u jednotlivých členů konsorcií. Členové řešitelského týmu oslovili relevantní zástupce uživatelů EIZ, aby zhodnotili přínos projektu – blíže viz příloha 4, strany 23 – 31.

4a) Dopady na příjemce

Mimo již zmíněné dopady na NK ČR lze zmínit posílení informační přitažlivosti specializovaného slavistického pracoviště v NK ČR – Slovanské knihovny, která rozšířením specializovaných titulů EIZ pro slavistiku upevnila ještě více svoji pozici odborného pracoviště a rovněž centra slovanských komunit v ČR.

Zajištění zkušebních přístupů na období leden–červen 2017 do databází Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Sociology Source Ultimate a eBook Academic Collection, sledování statistiky využívání těchto databází – viz web projektu pro dtb firmy EBSCO <http://www.izevo.cz/cz/knihovny/statistiky.html>

4b) Dopady na uživatele výsledků a výstupů projektu, kteří byli členy konsorcií podpořených projektem

Vyšší informovanost o výsledcích české vědy v mezinárodním kontextu zabezpečuje přítomnost českých odborných časopisů v jednotlivých databázích, např. v Academic Search Complete (45 titulů), Business Source Complete (8 titulů), SocIndex with Full Text (5 titulů), Environment Complete (4 tituly).

4c) Dopady na jiné subjekty (výše neuvedené)

Vyšší informovanost o výsledcích české vědy v mezinárodním kontextu. Zlepšení přístupu k odborným informacím z oblasti HSS pro pracovníky VaVal a to jak prostřednictvím stabilní nabídky EIZ, tak i podporou dodávání primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb, viz příloha 5, strany 2 – 4.

5. Širší celospolečenské dopady

Nabídka EIZ v poskytnutém rozsahu a skladbě podpořila rozvoj znalostní společnosti a zprostředkovaně i ekonomiky, přispěla k vyššímu standardu informačního zabezpečení sféry VaVal a podpořila další rozvoj vědy v oblasti HSS. Vyšší kvalita informačního zabezpečení české vědy napomáhá i k srovnání informačního zabezpečení českých členů mezinárodních vědeckovýzkumných týmů, které jsou v posledních letech charakteristickým znakem pro výzkum a vývoj.

6. Zhodnocení průběhu řešení projektu v roce 2017

Řešitel v zájmu udržení vyrovnaného rozpočtu projektu oslovil všechny spolupracující knihovny – členy konsorcií vysvětlujícími dopisy, kde zdůvodnil, proč je nutné opět navýšit spoluúčast. Propad mezi kurzem, který byl kalkulován pro náklady projektu a reálným kurzem u dvou nejčastěji užívaných měn (USD, GBP) byl příznivější než v předchozích letech. Díky těmto skutečnostem jsme navýšili v roce 2017 kalkulovanou spoluúčast z minimálních 25% na 40% plánované ceny pouze u USD. Navýšení spoluúčasti byly ušetřeny jako v předchozím roce platby v EUR, což se týkalo nákupu IFLA Vouchers a navíc i platby kalkulované v GBP. Více viz oznámení s komentářem přístupné z webových stránek pro-

jektu <https://goo.gl/5AFA9r>. Dalším navýšením spoluúčasti byly opět navýšeny celkové náklady projektu (v předchozích letech řešeno dodatky smlouvy), které po dohodě s administrátorkou programu budou schváleny při závěrečném oponentním řízení.

a) Dosažené dílčí cíle a výsledky projektu v roce 2017

1. Dílčí cíle a jejich indikátory v r. 2017

- Průběžným vyjednáváním se zadavatelem a dalšími smluvními partnery (dodavatelé EIZ a členové jednotlivých konsorcií) se podařilo udržet vyrovnaný rozpočet projektu;
- Aktualizace technických parametrů a standardní zpřístupnění dalších EIZ – za finanční prostředky projektu byly standardně zpřístupněny všechny plánované tituly EIZ, podle potřeby byly aktualizovány jejich technické parametry;
- Rekalkulace nákladů projektu vyvolaná vývojem kurzu české koruny vůči zejména USD. Všechny spoluúčasti plateb byly v závislosti na konkrétní výši kurzů překalkulovány a v souvislosti s nutným navýšením finanční spoluúčasti byla vedena jednání a korespondence se zástupci jednotlivých členů konsorcií;
- Objednávka, distribuce a vyhodnocení využití IFLA Vouchers – každoročně je v rámci projektu LR1308 zajišťován nákup IFLA voucherů v celkovém objemu 3 500 full voucherů a 350 half voucherů. Získané vouchery jsou následně rozděleny čtyřem knihovnám, které poskytují mezinárodní meziknihovní služby – rozdělení a aktuální čerpání je v příloze 4 strany 7 – 8. Do konce roku 2017 by dle kvalifikovaného odhadu mělo být dočerpáno dalších cca 4,2 % full voucherů a 5,7 % half voucherů. IFLA vouchery, které nebudou vyčerpány do 31. 12. 2017, použijí knihovny na úhradu služeb MMS v roce 2018, více viz příloha 5, strany 2 – 4;
- Fakturace finančních spoluúčastí uživatelů (členů konsorcií) – viz příloha 3c/2 strany 6 a 7;
- Pravidelná údržba mateřské webové stránky projektu, stránek jednotlivých zdrojů a konsorcií, zpřístupňování statistik a jejich vyhodnocování – projekt má administrativní stránku, která slouží nejen jako úložiště veřejné části dokumentace projektu, ale zároveň jako rozcestník k jednotlivým skupinám EIZ, jejich popisu i statistikám <http://goo.gl/qLd1ZZ>. Z finančních prostředků projektu je dodavatelsky udržována webová stránka pro nejrozsáhlejší konsorcia, které zpřístupňují EIZ z produkce firmy EBSCO <http://www.izevo.cz/>. Hudební EIZ jsou prezentovány v rámci oborové brány MUS a knihovnické EIZ v rámci oborové brány KIV; slavistické EIZ a individuální licence EIZ pro NK mají svoje webové prezentace v rámci příslušných sekcí na domácích stránkách NK, resp. Slovanské knihovny – vše přístupné z rozcestníku v rámci administrativní stránky projektu – viz výše;
- Průběžná komunikace s členy jednotlivých konsorcií – jednotliví garanti, členové řešitelského týmu, řeší průběžně problémy s dodavateli i s členy konsorcií jak běžnou hlasovou a elektronickou komunikací, tak v rámci velkých konsorcií dle firmy EBSCO prostřednictvím tzv. newsletterů, rozeslány 1;
- Prezentace projektu a jednotlivých EIZ v rámci odborných seminářů a konferencí jsou přístupné na stránkách projektu <http://goo.gl/qLd1ZZ>
- Průběžná aktualizace integrovaných titulů EIZ do portálů a vyhledávačů, resp. samostatných elektronických katalogů – míra integrace jednotlivých titulů je vysoká již z minulých let, proto byla prováděna pouze průběžná údržba a kontrola funkčnosti prolinků;
- Statistiky využívání EIZ za rok 2017 (do 30. 9. včetně) jsou doplněny (celkové konsorcionální a také u jednotlivých členů konsorcií) v Registru akvizice EIZ;
- Na přípravě závěrečné zprávy se podílel celý řešitelský tým včetně pí Gregorové, která koordinovala ekonomické agendy projektu. V rámci řízení projektu se hlavní řešitel setkával průběžně s garanty za jednotlivé skupiny EIZ a další činnosti v rámci projektu.

- Hlavní řešitel inicioval a uspořádal v NK ČR koordinační jednání všech řešitelů projektů z programu LR s administrátorkou programu 19. 9. t.r.

Vyhodnocení indikátorů pro rok 2017 – viz výše část 4 b) Projektové cíle stanovené smlouvou a způsob jejich naplnění

- 2. Změny ve struktuře uživatelské základny a v pořizovaných EIZ nebyly ve vztahu k napjatému rozpočtu aktuální**
- 3. Řešitelský tým pracoval ve stejném složení:**
PhDr. Hemola – hlavní řešitel, PhDr. Nová – zástupce hlavního řešitele, další řešitelé – Mgr. Bartůňková, PhDr. Babka, Bc. Kafková, Mgr. Kapsa, PhD., Mgr. Košťálová, PhDr. Šťastná, ekonomické agendy koordinuje v rámci podpůrných činností paní Gregorová

b) Komentář k čerpání uznaných nákladů v r. 2017

A10⁵ – nebyly plánovány kapitálové náklady (investice);

A15 – v rámci provozních nákladů byly v roce 2017 plánovány pouze náklady na publicitu;

A15 Publicita, prezentace, zajištění práv k výsledkům – v rámci této položky byl hrazen provoz webové stránky pro nejrozsáhlejší konsorcia spojená s využíváním EIZ od firmy EBSCO <http://www.izevo.cz/> v rozsahu prací za 25 tisíc Kč (objednávka a rozsah prací viz příloha 4 strana 6);

A19 – v rámci této položky byly pořízeny všechny plánované EIZ, vzhledem k setrvalé vysokému kurzu USD vůči české koruně byla navýšena spoluúčast knihoven (účastníků konsorcií) poměrných nákladů pouze u EIZ fakturovaných v USD. Několikanásobné navýšení spoluúčasti v průběhu řešení projektu se promítlo do celkových nákladů projektu. Změny rozpočtu byly řešeny standardně dodatky ke smlouvě;

- dále byl v rámci této položky pořízen plánovaný rozsah IFLA Vouchers (viz přehled uhrazených faktur v roce 2017 v příloze 4);

A25 – osobní náklady – mzdové prostředky byly realizovány podle plánovaného rozsahu přeúčtováním poměrných částí mezd včetně zákonných odvodů a FKSP (více v přehledu čerpání v přílohách 3c/1, 3c/2, 4);

- dále byla přidělena řešitelskému týmu roční odměna a v rámci plánovaného rozsahu uhrazeny náklady na realizaci podpůrných činností v plánovaném rozsahu 0,2 úvazku na pokrytí základních ekonomických agend projektu a redakční práce na všech webových stránkách jednotlivých EIZ v rozsahu 0,1 úvazku – provedené práce byly hrazeny prostřednictvím mimořádných odměn – více přehled v ekonomických přílohách 3c/1, 3c/2 a v příloze 4 strany 4 a 5;

A27 – v rámci režijních nákladů je jako vklad nositele (mimo spoluúčast při pořízení EIZ a vklad osobních nákladů) přeúčtován náklad nositele na plochu pracovišť, která jsou bezprostředně spojena s řešením projektu a se zpřístupněním jeho výsledků v prostorách pro přímé služby uživatelům ze sféry VaVal a vzdělávání v NK. V částce na režii jsou zahrnuty provozní náklady – energie, běžná údržba, úhrada za provoz serverů, sítě a běžný upgrade IT. Režijní náklady byly v souvislosti se změnami, kterými NK prochází (revitalizace Klementina, zprovoznění nové budovy v Hostivaři) opět dle plánu na rok 2017 rekalkulovány, jejich reálná výše je nižší než předpokládala prostá extrapolace nákladů v návrhu projektu. Tato změna byla promítnuta do rozpočtu projektu. Kalkulace je k nahlédnutí v odboru ekonomiky a rozpočtu NK blíže viz přehledy v ekonomických přílohách, zejména příloha 3c/2;

A33 – Zde jsou uvedeny "čisté" náklady na pořízení EIZ – blíže viz položky komentované v A19.

⁵ A10 a identicky další je označení buňky v excelovém souboru *Výkaz čerpání uznaných nákladů projektu za uplynulý kalendářní rok 2017 (viz příloha 3b)*